

Paerewa Paetae

Aronga	Pāngarau 1.14				
Ingoa	Te whakaoti rangahau pāngarau				
Kaupae	1	Whiwhinga	3	Aromatawai	Ā-roto
Marau akoranga	Te Marautanga o Aotearoa				
Kokonga akoranga	Pāngarau				
Mana rēhita	Kua rēhitatia	Te rā i mana ai	12 Hakihea 2013		
Te rā e arotakengia ai	31 Hakihea 2020	Te rā i puta ai	12 Hakihea 2013		

Te Hononga ki te Marautanga

I ahu mai tēnei paerewa paetae i te Taumata 6 o *Te Marautanga o Aotearoa*, i whakaputaina e Te Pou Taki Kōrero i te tau 2008.

Whāinga Paetae

Te Whakamahinga o te Pāngarau
Ka mārama te ākonga, ka arohaehae hoki ia i ngā tini whakamahinga o te pāngarau e hāngai ana ki tōna hāpori. Me kākahu anō ngā whāinga paetae ki ngā momo horopaki maha o te ao whānui.

E hono ana ki te Papa Whakaako mō Pāngarau e noho mai ana ki te pae ipurangi nei:
<http://tmoa.tki.org.nz/Te-Marautanga-o-Aotearoa/Taumata-Matauranga-a-Motu-Ka-Taea>.

Te Hononga ki ngā Tikanga Aromatawai

Kei tēnei pae ipurangi ngā Tikanga Aromatawai e hāngai ana ki tēnei paerewa paetae:
<http://tmoa.tki.org.nz/Te-Marautanga-o-Aotearoa/Taumata-Matauranga-a-Motu-Ka-Taea>.

Paerewa Paetae

<p>Paetae He whakaoti rangahau pāngarau.</p>	<p>Hei tohu i te paetae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ka whakatakoto i te kaupapa o te rangahau me ōna whāinga • ka whakamahere i te rangahau • ka tūhono i te kaupapa o te rangahau ki ngā huatau pāngarau, ngā whakaaro pāngarau rānei e hāngai ana • ka tautohu i ngā mātāpuna kōrero e hāngai ana • ka kohi, ka tuhi i ngā mātauranga me ngā raraunga e hāngai ana • ka whakaatu i ngā whakakitenga o te rangahau.
<p>Kaiaka He kaiaka te whakaoti rangahau pāngarau.</p>	<p>Hei tohu i te kaiaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ko te whakaaro tūhonohono te mea nui. Nō reira, ka kitea ēnei: <ul style="list-style-type: none"> – ka kohi i ngā kōrero me ngā raraunga i ētahi mātāpuna whānui tonu – ka whakamahi i ngā momo whakaaturanga e hāngai ana ki te horopaki o te rangahau – ka whakaputa i te whakataunga whakamutunga e hāngai ana ki ngā whāinga o te rangahau – ka arotake i te tukanga rangahau me ngā whakakitenga o te rangahau.
<p>Kairangi He kairangi te whakaoti rangahau pāngarau.</p>	<p>Hei tohu i te kairangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ko te whakaaro waitara te mea nui. Nō reira, ka kitea ēnei: <ul style="list-style-type: none"> – ka tūhono, ka arohaehae i ngā kōrero ka takea mai i ngā mātāpuna whānui – ka whakawhitiwhiti kōrero mō te hāngai o ngā huatau pāngarau e whai pānga ana ki te rangahau – ka arotake i te rangahau me ōna wāhanga katoa, me te arohaehae anō i te tika me te pono o ngā whakakitenga – ka tūhono i ngā whakakitenga o te rangahau ki te horopaki me te ao whānui.

Kōrero Āpiti

1 E whai ake nei ko te whakamāramatanga o ngā kupu whaitake, kīanga rānei.

rangahau pāngarau	<p>Ko te rapu māramatanga e pā ana ki tētahi kaupapa e aro ana ki tētahi, ki ētahi rānei o ēnei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tētahi huatau matua o te pāngarau • tētahi tohunga pāngarau me ōna huatau pāngarau • te whakamahinga o te mātauranga pāngarau • te whanaketanga o te mātauranga pāngarau i ngā tau o mua • te wāhi ki te hangarau i roto i te pāngarau.
-------------------	--

ngā mātāpuna kōrero	Ko ngā wāhi e tīkina atu ai ngā kōrero e hāngai ana ki te kaupapa o te rangahau. Hei tauira: <ul style="list-style-type: none"> • ko tētahi tangata, rōpū tāngata rānei • ko ngā mātaitanga a te ākongā • ko ngā pae ipurangi e hāngai ana • ko ngā pukapuka, ngā tuhinga me ngā kōpae ataata e hāngai ana.
te whakaatu i ngā whakakitenga	Ko ngā momo whakaahuahanga pāngarau e hāngai ana, pērā i te kauwhata, te tūtohi, te mahere, te ripanga rorohiko, me ngā momo hoahoa.
te arotake i te tukanga rangahau	Ko te āta tiroiro i te huarahi i whāia ai hei whakatutuki i te rangahau, ōna painga, ōna hapa, ōna piki me ōna heke.

- 2 Hei tauira o ētahi kaupapa rangahau e tutuki ai tēnei paerewa:
- te pāngarau o roto i tētahi mahi ā-ringa, pērā i te hanga i tētahi hēti, te manaaki manuhiri, te whakatere waka
 - tētahi tohunga me tāna whakamahi i te pāngarau, pērā i tētahi kaiwhakatere waka, tētahi kaihangā wharenuī
 - te whanake haere o te pāngarau i roto i ngā tau kua pahure, pērā i te reo Māori o te pāngarau, me te whakamahinga o te pāngarau a ngā mātua tīpuna
 - te pāngarau o roto i te ao mahi toi, pērā i te pūoro, te mahi ā-rēhia, te toi ataata
 - te whakamahinga o te pāngarau i tētahi wāhanga o te ao hākinakina
 - te pāngarau o roto i te taiao, pērā i te nuku me te huri o Papatūānuku me te marama.

Kuputaka:

whakaaro tūhonohono

relational thinking

whakaaro waitara

abstract thinking

He Kōrero mō te Whakakapi

Koinei hei whakakapi i ngā paerewa 18306, 18307, me 18308.

Tātari Kounga

- 1 Me mātua whakamana ngā Kaituku Akoranga me ngā Whakahaere Whakangungu Ahumahi e te Mana Tohu Mātauranga o Aotearoa ka rēhita ai i ngā hua ka puta mai i ngā aromatawai ki ngā paerewa paetae.
- 2 Ko ngā Kaituku Akoranga me ngā Whakahaere Whakangungu Ahumahi kua mana, ā, e aromatawai ana i ā rātou hōtaka ki ngā paerewa paetae, me uru rātou ki ngā pūnaha whakarite e tika ana mō aua paerewa paetae.

Ko te tohutoro ki te Mahere Whakamana, Whakaōritenga hoki

0233